

SLOVENSKI NAROD.

iznaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadstr., upravništvo pa v pritličju. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravništva telefon št. 85.

Za kaj gre?

Ze mnogo let sta v katoliški cerkvi in sicer med katoliškimi duhovniki dve struji. Ker je katoliška cerkev monopol duhovščine in nima posvetujaki nič govoriti niti pri upravi, kaj šele pri drugih stvareh, je čisto naravno, da vedo širši krogi le prav malo o teh teoloških nasprotjih. Le tu in tam čitajo o katoliškem liberalizmu, čujejo o srditem nasprotju med italijanskimi in med nemškimi in francoskimi bogoslovci, o amerikanizmu — a vse gre mimo njih, ker nimajo vpogleda v celo zadevo.

Zadnji čas je bilo zopet mnogo čitati o teh stvareh. Novi Syllabus je bil izdan, da se zatre tista šola nemških teologov, ki jo je zasnoval pokojni Schell, gotovo največji nemški bogoslovec zadnjih petdeset let. Tudi pri nas so ljudje to in ono čitali o Schellu, o profesorju Comerju, ki se je laskal Schellu, dokler je živel in ga po smrti sramotil, o pismu, ki ga je papež pisal Comerju, in v katerem je Schella obsodil, a vendar je marsikdo vprašal: Kaj pomeni vse to, kaj hočejo eni in kaj drugi.

Težko bi bilo vso zadevo, njen postanek in razvoj pojasniti na kratko, da, celo nemogoče bi to bilo. Bistvo pa se da označiti, kajti storil je to sam Schell v pismih, ki so bila pisana že leta 1900., a se šele sedaj prišla v javnost.

Gre pa — je pisal Schell — za pravico natančnega in poštenega iskanja resnice. Na eni strani stoji interes resnice, na drugi strani interes posvetne oblasti. Lahom in hijerarhom je le za oblast, zato so kakor Saducejci, zato jih pojem o bogu, o njegovi moči in njegovi čistosti ne zanima in jim je le za cerkveno državo in za nuncijature. Katoličana, ki smatra protestanta za kristjana in someščana, proglašajo ti ljudje za odpadnika in krivoverca in napadajo tudi verne katoliške znanstvenike, če popisujejo svetovno zgodovino brez strankarske konfesionalne tendence. Tu resnica — tam stranka.

Bogoslovska znanost je gotovim škofom le potrebno zlo. Zato so uveljavili sistem stroge kontrole, vohunstva in denuncijantstva proti svojim duhovnikom in jih strahujejo z grožnjami in z vsakovrstnimi ovirami. Na ta način hočejo ohraniti pokorno duhovščino, ki nima nobene lastne sodbe, ki dela na komando in

zagotavlja politično absolutno gospodstvo škofov. Na ta način se vzgaja duhovščina v duševni odvisnosti in omejenosti, v ekstremnem jezuitizmu in v ljubezni za umerno babjeverstvo in fanatični netolerantnosti. Od profesorjev teologije se zahteva, naj navajajo mlade klerike k slepi pokorščini vsemu, kar prihaja od cerkvene avtoritete in le tisti duhovniki naj se pripuste k znanstveni karijeri, ki prisegajo na bornirani jezuitizem in klerikalizem. Mehanično opravljano dušebrižništvo kot rutinirano jerojestvo vesti, to je ideal škofov.

To je jedro Schellovih izvajanj. Iz teh se kar plastično dviga bistvo vsega razpora in vidi se, da stoji na eni strani ljudje, ki jim je za vero in religioznost, na drugi pa ljudje, ki jih je vera le sredstvo za moč in oblast.

Aplikacije na slovenske razmere ne bomo pisali, saj ve itak vsakdo, kdor ima odprte oči, pri čem da smo. Razloček med katolicizmom na Slovenskem in na Nemškem je le ta, da so pri nas — sami Saducejci.

Učiteljska skupščina v Radovljici.

Za 19. skupščino si je izbrala »Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« idilično izhodišče najlepših gorenskih izletov, staroslavno mestce Radovljico. S tem je dala zaveza svojim slov. tovarišicam in tovarišim priliko, združiti koristno s prijetnim. Zavezine skupščine so zaslovene po slovanskem svetu kot vzor resnega, vzajemnega kulturnega dela. To so začeli priznati tudi ostali slovanski pionirji za ljudsko prosveto ter so letošnjo skupščino počastili v impozantnem številu zastopnic in zastopnikov češkega, hrvaškega in srbskega učiteljstva, vsled česar je dobila skupščina značaj vseh-slovanskega kulturnega parlamenta.

Zavedno narodno meščanstvo radovljiško je v polni meri priznavalo ta poset za izredno odlikovanje ter tudi sprejelo drage goste z odprtimi rokami in s pravo slovansko gostoljubnostjo.

Slavnost — ako se sme tako imenovati sestanek k resnemu stanovskemu delovanju — se je pričela že v soboto 24. t. m. S popoldanskim vlakom je prišla večina skupščinarjev, posebno izvenslovenskih, pa tudi

onih s Štajerske, Goriške, Primorske. Da, tudi Koroška je bila zastopana, a to pot ne samo po starosti slovenskega učiteljstva na Koroškem, častitljivem bojevniku za kulturna in politična prava, nadučitelju Fraun Eilerju, temuč tudi mladi naraščaj je poslal svojega delegata, kar priča, da Gorotan ni še tako tužen, da bi morali obupati nad njim.

Na kolodvoru je skupščinarje pozdravil predsednik okrajnega učiteljskega društva nadučitelj Grčar v imenu pripravljalnega odbora ter župan mestne občine radovljiške dr. Vilfan. Zahvaljevala sta se mu Srb Jovan Jovanović in Čeh Škala.

Takoj nato je bila seja upravnega odbora, kjer se je poročalo o delovanju vodstva »Zaveze« ter so se določila poročila za delegacije.

Ob 3. uri je bilo zborovanje delegacij. Zastopanih je bilo vseh 34 v »Zavezi« se nahajajočih učiteljskih društev.

Zborovanje je otvoril predsednik Zaveze L. Jelenc, ki je prisrčno pozdravil vse delegatinje in delegate, nakar so se ti legitimirali. Potem je poročal tajnik Česnik o delovanju »Zaveze« in »Zavezinih« društev. Iz njegovega poročila povzamemo, da je štela »Zaveza« 2017 članov. Društva so imela 152 zborovanj, pri teh pa 162 predavanj in hospitacij. — Iz poročila blagajnika Fr. Luznarja pa posnemamo, da je imela »Zaveza« v letu 1906. dohodkov 1629 kron 36 vin., stroškov 927 K 79 vin., posojil, oziroma dolgovi 701 K 77 v., gotovine v blagajni pa 1093 K 33 v. Za »Učiteljski Tovariš« je bilo prejemkov 5483 K 2 vin., izdatkov 4642 kron 14 vin., gotovine pa 840 K 88 v. Račun »Zvončaka« je znašal 1187 K 14 vin. dohodkov, 1025 K 75 vin. izdatkov (pri tem je odpisani dolg za leto 1905. v znesku 727 K 36 vin., odplačilo za leto 1906. je znašalo 403 K 9 vin., odpis vsled izgube za leto 1906 pa 162 K 88 vin.). Račun »Popotnika« izkazuje dohodkov 4365 K 88 vin., izdatkov 2486 kron 22 vinarjev, gotovine pa 1879 K 66 vin. — Vsi računi so bili točno pregledani ter najdeni v redu. — Po nekaterih internih formalnostih so se vršile volitve vodstva in upravnega odbora. Izvoljeni so bili z vzklikom: za predsednika L. Jelenc, za tajnika D. Česnik, za blagajnika Fr. Luznar, za okr. odbornike pa a) za Kranjsko Šega, Dimnik in Režek, b) za Štajersko Koehek, Strmšek in Stre-

lec in c) za Primorsko Križman, Bergine in Ivanka Sabadin. Pri raznih predlogih in nasvetih je bil sprejet predlog tovariša Jakšeta, naj »Zveza« stori vse potrebno, da se osnuje slovensko učiteljsko društvo za Koroško.

Okrajni šolski nadzornik za otok Krk D. Pribil je poročal o posvetovanju delegatov glede snovanja avstrijske slovanske učiteljske zveze na Dunaju. Prečital in razložil je pravila, ki so se že predložila v potrjenje.

V nedeljo se je pričelo po 9. uri glavno zborovanje v dvorani hotela Kunstelj.

Zborovanje je otvoril predsednik »Zaveze« L. Jelenc, ki je podal pregled o dosedanjem delovanju »Zaveze« naglašajoč, da je glavna ovira napredku mednarodni klerikalizem. Ta nevarnost preti danes bolj kot kdaj prej. Slovaška zveza trobi po svojih štirih zastopnikih (oje!) v bojni rog. A ti sirenski glasovi ne bodo privabili nobenega značajnega učitelja, nobene značajne učiteljice.

Potem je prvega pozdravil posl. Hribarja, častnega člana »Zaveze« (Dolgotrajni burni pozdravi), ki je zvest in odkritosrčen prijatelj učiteljstva in krepka opora njegovih težanj, kar je posebno pokazal v prvem zasedanju državnega zbora. Za ta njegov nastop se mu je posebej zahvalil v imenu celokupnega slovenskega učiteljstva. Nadalje je pozdravil župana dr. Vilfana, zastopnika češkega, srbskega in hrvaškega učiteljstva (Neprestane viharne aklamacije). — Prvič odkar zboruje Zveza, je imelo to pot učiteljstvo čast pozdraviti v svoji sredi predsednika družbe sv. Cirila in Metoda, vsled česar je novega predsednika vladnega svetnika Senekoviča pozdravil posebno prisrčno, naglašajoč, da se je s tem pokazalo, da je prišla družba v prave roke (Viharno pritrjevanje). Nadalje je pozdravil akademike, bodoče boritelje in voditelje naroda in svobodne misli na Slovenskem.

Vsi pozdravljeni so se v prisrčnih besedah zahvaljevali ter obetali nadaljnjo pomoč. Župan dr. Vilfan je rekel, da je narodno meščanstvo z veliko radostjo pričakovalo in sprejelo ljube goste. Posl. Hribar (zopet navdušeno pozdravljen) je rekel, da je prišel kot prijatelj ljudskega šolstva in učiteljstva. Obetal je, da se stori za učiteljstvo jeseni nadaljni in odločilni korak v državnem zboru.

Priznaval je hvalevredno delovanje učiteljske organizacije, kar dokazuje obisk slovanskih sodrugov. Proslavljal je visoko kulturno stopnjo češkega šolstva. Češki narod je v Avstriji najvažnejši, njegovi poslanci so odločilni, zato bo z njihovo močjo mogoče marsikaj doseči tudi za učiteljstvo.

V imenu Čehov se je zahvaljeval tajnik osrednjega češkega učiteljskega društva Škala, ki je želel prosih in procih vsega slovanskega učiteljstva in vsega naroda. Upa, da se zedini vse slovansko učiteljstvo, potem mu ne morejo nič vsi klerikalci in papisti. Napredek mora biti geslo vsega slovanskega učiteljstva. Ni mogel prehladiti, kako izborno propeva »Zaveza«. Končno je izročil diplomu Jelencu in Dimniku kot dopisujočima članoma češkega osrednjega društva.

V imenu Hrvatov se je zahvaljeval za pozdrav Kirin, ki je povedal, da se hrvaški narod iz dna srca veseli vsakega napredka slovanskega naroda, posebno pa še slovanskega učiteljstva, ki deluje v naprednem in svobodnemiselnem duhu. Govornik upa, da se že pri prihodnji skupščini v Zagrebu doseže združitev vsega jugoslovanskega učiteljstva k skupnemu delu.

Srb Jovan Jovanović, član glavnega odbora srbskega učiteljskega združenja, je izjavil, da so prišli srbski tovariši in tovarišice, da vrnejo lanski obisk slovenskega učiteljstva v Belgradu. Povedal je, da je bilo srbsko učiteljstvo prvo, ki se je zapisalo za prostovoljne bojevnike za svobodo proti birokratizmu in despotizmu. Zato uživa srbsko učiteljstvo med narodom ugled ter dobiva tudi primerno nagrado za svoje delo. Želel je slovenskemu učiteljstvu najboljši uspeh vzajemno z vsemi Jugoslavlani.

Vladni svetnik Senekovič je istotako želel organizaciji najboljši uspeh ter pripomnil, da ga pri tem vodi nekoliko egoizma. Družba sv. Cirila in Metoda je navezana na dohodke, ako hoče uspeti. Ljudstvo pa bo prispevalo, ako se bo kulturno povzdignilo, kar pa je v rokah dobrega šolstva in dobrega učiteljstva.

Čeh Sustar je v imenu češkega učiteljstva povabil slovenske tovariše k udeležbi na kongresu Svobodne misli. Klerikalizmu je treba streti glavo, ker je povsod enak, pri katoliških, protestantih, pravoslavcih in židih.

Kot predsednik hrv. pedagogi-

LISTEK.

Brata.

Povest. — A. P. Rušič.
(Dolge.)

Prestrašila se je Klarica in stopila hitreje. O Bog, če bi se prekučnil ta dolgi človek naravnost v njen jerbas, je mislila in zamižala groze. Pri prihodnji stavbi so hodili po solncu tesarji, sestavljajoči strešnik. Ze so navlekli vrvi, da bodo vlekli posamezne kose navzgor. Nekaj glav se je prikazovalo v silni visočini. Obrazi so bili temni in izmučeni od sonca, da so se svetila pod čelom oči, kakor porcelanaste kroglice. Nekaj tesarjev je baš privezalo dolgo bruno na vrh in visoko gori je nekdo naravnal vrvi. Na prsih mu je trepetala mokra srajca, od las mu je kapala voda in roki ste mu omahovali. Lasje so se spoprijemali v dolge kodre in so stali razmršeni pokonci.

Nekoliko krepkih golih rok je prišlo za vrh, bruno se je težko vzdignilo in počasi je začelo lesti navzgor.

»Ho-o-rúk!«

Vrv se je napela, bruno se je zibalo v zraku, pačili so se obrazi, uprti v tla, a krepko so držale silne gole roke.

Hilarij je obtesaval dolgo okroglo bruno. Klarica je počenila v senco in čakala, da se oglasi opoldanska ura. Oče se ni niti zmenil za njo. Med trskami, ki so padale od bruna, je stala steklenica iz katere je od časa do časa pil. Njegov pogled je bil mrčen, obraz neumen in sirov. Skripal in ječal je les pod težko silo sekire. Sleharji dan se je čudila Klarica igri očetovih dlani z težko, silno sekuro. Močne mišice so gledale očetu izpred zavihanega rokava. Vsak udarec je bil ravan, siguran in dolge trske so padale od bruna. Potem se je Hilarij obrnil in pričel sekati z nasprotni strani. Bruno se je izpreminjalo pod očetovimi rokami, postajalo je lepo štiriogljato in ravno kakor sveča.

Zasmilil se je Klarici oče, ki je delal tako neumorno vsak dan, da so se množile kapljice znojne neprestano in se trgale od las in brk. Njene plave oči so strmele v očeta resno in navno. Prestopila se je počasi in priiskakljala od njega, ki je delal s sigurno besnostjo in zaklicala nežno: »Ata!«

Topo se je ozrl z neumljivim obrazom v njo in se razjezil. Presečena in osramočena je pobesila Klarica glavo in skrila roki. Še enkrat se je ozrl Hilarij v svojega otroka; njel se je z njenim otroškim pogledom; strmel je par hipov v njen

nedolžni obraz. Počasi je padal njegov motni pogled, dokler se ni izpremenil v brezizrazno steklo. Potegnil je z roko preko čela in nekaj mrmljal. Prišel se je topiti in mehčati.

Klarica je ljubila ta trenotek svojega slabotnega očeta, kakor še nikdar. Sklonil se je polagoma po steklenico in jo nagnil. Potem jo je ponudil tudi Klarici. Prijela jo je z obema rokama in pila. Njeno drobno telesce se je mahoma napolnilo z mešanico čutili. Prevladala jo je neka vesela žalost. Zemlja se je ločila, stavba je visela, sedaj postrani in zdelo se ji je, da se oni ljudje visoko gori zelo gugaljejo, da ... padajo. Nogoste se pričeli tresti, nevidna teža ji je padala na oči in jo je uspavala, ... njeni roki in njeno telo pa se je širilo; postalo je močno nemirno. Vrta se je neprestano na enem mestu in se ni mogla napraviti proč. Poleg svojega jerbasa je sedla na od opeke pordele bruno in begala s svojimi resnimi očmi nestalno okoli sebe. A ni se ji hotelo sedeti. Zopet je vstala. Napravila se je na pot, ki je ni bilo. Kje je ostalo poldne, kje se je zamudilo? Onemogel je izpustil Hilarij sekuro in nekdo izmed gruč je vzkliknil: »Poldne!«

Izmučeni in trudni obrazi so se začudili in se niso več menili za to, A vsi so se napravljali na pot, pol-

dnevu naproti. Oj, kje si ostalo, ko je vendar sonce že toliko časa sredi nebesnega svoda? Ozirali so se za soncem, videli so, kako je trdno tičalo nepremično naravnost sredi nad njimi; a oni niso verjeli poldnevu; zatajili so sonce. Zagnusilo se jim je, ker se je nedopustno lagalo.

Zopet so zapele sekire, zopet je curljal znoj z obrazov. In Klarica se je sedaj napotila ... poldnevu naproti. Strašno trudna in zelo šibka je bila. Kje je pot? Ah, poti ni! Saj celo sonce laže prav nedopustno predzno ... In oče je omagal. Ti neusmiljeno in neresnično sonce ...

Tedaj je zapel nekje zvonec s tankim, polnim glasom. Lepo je odmeval njegov sijajni bronasti glassek ...

Padle so sekire iz rok; izpustile so oslabele roke vrvi in poželenja polne oči so se ozrle po senci.

Napravila se je Klarica na pot. Vsi so jo videli in ji verjeli.

IV.

Tedaj je bila pomlad. Oddahnila se je zemlja in tudi ljudje so nenadoma se spomnili solca, oživali. Smeh se je prešerno razlil preko lic in zasvetilo se se oči zagledavši svetlobo in toploto solnčnega dneva. Vsi so bili veseli in naravnost židane volje, zakaj prihajalo je veselo in mogočno življenje. Tudi Urh se je tedaj sme-

jal; smeh se je rodil sam iz sebe. Prišla je pomlad, kakor že tolikokrat, vsa nova. Prav nič ni spominjala na nekdanjost in pozabljenost.

Sredi vasi je srečal Mateja, bogatega, samozavestnega in ošabnega županovega sina. Ta Matej je vedno grdo govoril o Urhu; razaljalivo se je smejal njegovi grbi. Zdal pa ko ga je srečal Urh na sredi vasi in mu pogledal v obraz in oči, je videl žalost. Pordele so bile Matejeve oči, rami ste se mu pobesili in glava mu je klozila na prsi. Začudil se je Urh, ko je zagledal žalost in ni mogel verjeti lastnim očem. To ni bil prešerni in ošabni Matej, to je bila ... cunjca.

»Ej, Matej, kaj nisi vesel? Ali si oslepel?«

»Nisem oslepel, Urh, ampak čemu vpíjaš, bestija?«

Se bolj se je čudil Urh. V velikem nerazumevanju so se odpirale njegove pretkane oči, ko se je začel Matej topiti pred njim. Samo olje ga je bilo, tega ošabnega in veselega Mateja.

Tisto popoldne sta ležala Urh in Matej za vasio na gričku; grela sta se na soncu. Ni govoril Matej o Urhovi grbi, kakor navadno, tudi zbadljiv ni bil kot sicer. Bil je ponižen in mehak in ni vedel, da ga je samo olje.

Tam onstran vasi je stala bajta, na pol podrtja in zelo revna. Bajtar-

škega književnega zbora je govoril Davorin Trstenjak, ki je razlagal nevarnost velike Germanije ter pozival na složno delovanje proti tej nevarnosti. Učimo svoje mladce, naj ne ljubi le svoje domovine, temuč vesoljno slovansko domovino, ki ji solnce nikdar ne zaide.

Zastopnik moravskega učitelstva Hajný je proslavljal krasote slovenske zemlje.

V imenu zagrebškega učiteljskega društva je govoril Granec, ki je naglašal, da mora učitelstvo delovati, da osvobodijo šole vseh okov, ker le svobodna šola more vzgojiti tudi svobodnega naroda.

V imenu izvrševalnega odbora radikalnega dijaštva je govoril visokolec Rekar, v imenu »Save« pa Dobravec.

Potem se je prešlo na dnevni red. Prvi je poročal Vlado Pušenjak o predmetu »Slovensko združništvo in sodelovanje učitelstva pri njem.« Poročevalca je poslal »Zadruga zveza« v Celju, a njen ravnatelj Jošt se je pisмено opravičil. Poročilo je bilo zelo strokovno sestavljeno ter je podalo pregled o vsem združenem delovanju in o panogah, v katerih bi lahko učitelstvo sodelovalo. (Ker prinese poročilo »Zadruga« ter izide tudi v posebni knjigi, se za sedaj ne spuščamo v podrobnosti.)

Vodja Dimnik je poročal o »Roditeljskih večerih«. Dokazoval je, da so taki sestanki potrebni, da si učitelstvo povzdigne ugled ter odbija naskoke na ves učiteljski stan in na posameznike. Klerikalcem se radi zaletavajo, češ, da so učitelji proti ljudstvu. V resnici pa so učitelji podobni svečci, ki sveti drugim, pri tem pa mu pojemajo lastne moči. Sedanjí šoli očitajo, da je proti veri, na ljudskih shodih hujskajo nesramno proti učitelstvu in šoli. Zato je treba učitelstvu stopiti v dotiko z ljudstvom, da ga prepriča o takih lažeh. V ta namen so najpripravnejši roditeljski večeri, kjer se naj predava o pravilni vzgoji otrok, potem pa se tudi naj odbijajo napadi.

Zaradi prekratkega časa sta se morala dva referata izpustiti ter je takoj sledilo zadnje poročilo »Na delo med ljudstvo!« Poročal je učitelj Anton Pesek iz Narapelj pri Ptuj, in sicer tako izborno, poučno in duhovito, da takega poročila še menda ni bilo na nobenem Zvezinem zborovanju. Izvajal je, da danes ne odločuje več kruta sila, močna pest, temuč moč duha. V narodnostnem boju je treba izobrazbe in zopet izobrazbe. Vsakemu pravemu Slovincu bi moralo biti v mislih podpiranje šolstva in učitelstva. Žalibog imamo Slovence stranko, ki ljudstvu šoli mrzi in učitelstvu življenje greni. Pikra ironija je, ako trdijo ti ljudje, da so branitelji narodnih pravic, pri tem pa drže narod za roke, da se ne more gibati. Grobokopi slovenskega naroda so, volkovi v ovčjih oblekah. Masa naroda je zapeljana in je nevedna, inteligenca pa žal, po večini letargična. Tako se izroča šolstvo na milost in nemilost klerikalizmu. Roti slovensko meščanstvo in inteligenca sploh, naj se bojuje z učitelstvom za narodno prosveto. Za učitelstvo pa naj velja: Vsakega učitelja in vsake učiteljice stanovska in narodna dolžnost je, da deluje po svojih močeh in zmožnostih tudi izven šole v prosep in obrambo šolstva in učitelstva ter prosveto naroda, a slovenska javnost naj pri tem učitelstvo podpira in krepi. — Načelo učitelstva bodi »Sveto služi sveti domovini.« Nikoli se ne postavljajmo na stališče naših protivnikov, ki jim

jeva Mana pa je bilo lepo in krepko dekle; tudi zelo odločna in kruta je bila tista punica. Ko je prišel Matej mimo in hotel obstati pred pragom, ga je sunila od sebe z brezobzirno in brezbožno roko. Od tedaj je zapadel življenja se veseleči in po življenju hrepeněči Matej žalosti; bil je potr, kakor ob skali razbita barka. Ni videl spomladi, ne solca, ne veselja zapravljlivo raztresenega po licih ljudi.

Bil je sam.

Tega Urh ni umel in ni mogel zapopasti te žalosti. Zaradi ene same punice? Naravnost blazen bi moral biti človek, da bi se sedaj ne smejal solncu zaradi ene same punice. Goto! Da more ženska z eno samo besedico, z brezpomembno gesto zatemniti vso svetlobo dneva, to ni umljivo in ni — resnično.

Urh je majal z glavo in se čutil Mateju, ošabnemu in prešernemu županovemu sinu. On je samo sumil Matejeve bolečine in njegovo žalost, čutil in razumel pa ni.

Sedaj po letih pa se Urh ni čutil več bratu, da je pozabil na dom, na ženo in na svoje lastne otroke. On sam je, dokler ni iztrgal Fine iz Hilarijevih rok, sovražilo to žensko iz dna svoje duše in celo ubil bi jo lahko, brez skrbi za svojo vest... Imel bi celo zavest, da je storil dobro delo. (Dalje prihodnjé.)

je vsaka baraba in propalica dobrodošla, da le služi njihovim namenom. Mi hočemo imeti čiste značaje, zato pa je predpogoj izvenšolskemu delu možat in neomadeževan značaj ter vestno izpolnjevanje stanovskih dolžnosti v šoli. V borbi za učiteljske pravice ne sme trpeti šola. Porabimo le moč svoje organizacije. Najvišje načelo nam bodi brez ozira na stranke in osebe edino le procvit šolstva in napredek prosvete naroda. — Naj imajo nasprotniki veliko politično moč in naj dobe tudi vso oblast v državi, po vetru ne obračajo plašča. V naši domovini nastajajo razne stranke in strančice, a resno nas uvaževala skoraj nobena ni. — Delo izven šole je: a) prosvetno (izobraževalno in delo za gospodarski napredek naroda), b) politično. Prosvetno delo je glavno in neobhodno potrebno ter podlaga in predpogoj političnemu delu; samo slednje brez prvega ni uspešno ter čestokrat celo kvarljivo narodu in — politiku. Nastopimo praktično pot dela od spodaj navzgor, in dajali bomo sami smer politični stranki, ne pa da bi bili odvisni od nje. Kmečko vprašanje je pri nas glavno, zato rešujejo kmeti pri nas vsi, a rešiti ga ne zna nihče, ker kmetom manjka izobrazbe in zavednosti. Na svojo pest naj nobeden učitelj ne nastopa. Ravno zato je pri nas taka mizerija v politiki, ker je baje vsak Slovenec rojen politik ali jezikoslovec. Sklicuje se na Čeha, ki se jih vlada boji; kako pa se naj boji našega čez ušesa zadolženega in na vse strani odvisnega kmeta. Proti klerikalizmu ni druge moči, kakor trajno nevpogljivo prosvetno delo, potem se bo narod že sam otresel svojih škodljivcev. Največjo važnost polagaj in posebno pozornost obračaj učitelstvo pri izvenšolskem delu na to, da se mladina nadalje izobrazuje in vne-ma za gospodarski napredek. Doba od 14. do 20. leta je najvažnejša v človeškem življenju, tedaj se likajo značaji. To vedo naši nasprotniki prav dobro, zato skušajo mladino dobiti v svoje kremeplje takoj, ko ostavi šolo. V ta namen se naj po potrebi osnujejo posebna društva za mladino, oziroma naj se pri obstoječih narodnih društvih ustanove posebni odseki za mladino, da dobi nekako avtonomijo. Tudi se naj za tako mladino osnuje poseben list. Tu je obširno polje tudi za učiteljice glede organiziranja ženske mladine. Izvenšolsko delo se naj vrši po enotnih načelih, sistematičnem programu ter trdni organizaciji. V ta namen naj vsako učiteljsko društvo izvoli agilen odsek za izvenšolsko delovanje; vsi taki se naj združijo v okrilju naše zaveze v močno faladgo. — Nasprotniki šolstva in učitelstva trdijo, da peša vera v šolah. To je vendar stvar ka-tetotov. Vse šolske knjige potrdi ministrstvo. Pa naj napravi dr. Šusteršič taktično potezo, da bodo te knjige sfrčale iz šol. Učitelj ne pončuje v zaprtih sobah ter ne zahteva molččnosti od otrok, ne bojimo se javnosti, ker imamo čisto vest. Vera peša! In vendar vse uči vero: cerkev, starši, šola, podpirajo jo državne in deželne oblasti, celo od novorojenca se zahteva verska obljuba. Potemtakem imajo učitelji, ki so po sodbi nasprotnikov le napol izobraženi, večjo moč kot cerkvene in posvetne oblasti, celo močnejši so kot pekel, ker po Kristovih besedah cerkve niti peklena vrata ne bodo premagala. (Viharna veselost). Tudi je učil Krist: Nebo in zemlja bodeta prešla, moje besede pa ne bodo prešle. Mi verujemo tem besedam, klerikalcem pa ne. Mi smo tedaj le boljši kristjani. Krista so tudi križali židovski klerikalei (Tudi naši bi ga!), namreč pismouki in farizeji, ki so tudi trepetali le za nadvlado. Potrebno je tedaj povedati ljudstvu, kakšni hinavci so naši klerikalei. Pač srečna bi bila mladina, ako bi je drugi ne pohujševali, kakor učitelstvo, potem bi pohujšanja ne bilo na svetu. — Za resničen blagor naroda klerikalcem ne, znižanje šolske dobe zahtevajo le v svojo korist. Kje si naj iščejo mandatov in polnijo žepa, ako bi se narod resnično izobrazil. Odpravi se naj poletno oproščenje in na Kranjskem obskurne nadaljevalne šole. Delo otrok kmeta ne reši propada. Njegovi osrečevalci naj zahtevajo temveč skrajšanje vojaške službe in dopuste vojakom za časa nujnih gospodarskih opravkov, naj se z zavaro-vanjem delavstva za starost zapre pot v tovarne, in kmetu ne bo manjkalo delavnih rok. Stroške za šolstvo naj prevzame država ter skrči izdatke za militarizem. — Koncem svoje-ga poročila je predlagal poročevalec, naj se iz odbora Zaveze izvoli osred-nji akcijski odbor, ki naj poskrbi, da bodo vsa slovenska in istrsko-hrvaška učiteljska društva ustanovila odseke za izvenšolsko delovanje in da bodo ti odseki vršili svojo nalogo. Predlog je bil po kratki debati sprejet ter se v osrednji odbor pritegne tudi poročevalec. Izborno poročilo je žel poročevalec viharno priznanje, tovari-ša Ferluga in Jelenc pa sta mu izrekla še posebno zahvalo.

S tem je bil dnevni red končan in predsednik Jelenc je z zopetno zahvalo vsem zaključil zborovanje.

Nato je bil na okrašenem vrtu skupni obed, pri katerem se je izre-klo več navdušenih in pomembnih napitnic. Prvi je napil skupščinarjem župan dr. Vilfan, predsednik Jelenc narodnemu meščanstvu in nje-nega dičnemu županu, Grmek (Trst) poslancu Hribarju, Hribar jugoslovanskemu učitelstvu, Gangl Čehom, Srbom in Hrvatom. Govorili so še Skala, Jovanović, Kirin, Pesek itd. — Drazestne srbske tovarišice so zapele več milozvočnih srbskih narodnih pesmi.

Po obedu so izleteli skupščinarji na vse strani prelepe Gorenjske, naj-več jih je šlo na Bled in Bohinj.

Jugoslovanski minister.

Zader, 25. avgusta. Glede usta-novitve novega ministrskega mesta za Jugoslovane piše Biankinijev »Na-rodni list«, da ministrski predsednik baron Beck dosedaj sploh ni imel povoda, se baviti s tem vprašanjem, tem manj, ker so pri rešitvi tega vprašanja ne samo parlamentarne, temuč tudi državno-pravne ovire. To vprašanje se ne reši poprej, dokler se ne ustanovi parlamentarna večina v državnem zboru.

Delitev deželnega šolskega sveta na Moravskem.

Brno, 25. avgusta. Za Česko je prišla sedaj tudi Moravska. Moravski deželni šolski svet se je namreč raz-delil po narodnostih v dve sekciji. Češka sekcija je imela včeraj svojo prvo sejo. Dne 29. t. m. bo imela nemška sekcija prvo sejo. (Sedaj bi bil čas, da pridejo tudi Slovenci na Štajerskem in Primorskem s podobno zahtevo odločno na dan!)

Kriza v ogrski koaliciji.

Budapešta, 25. avgusta. Pod-predsednik ogrskega državnega zbora Rakovszky razglša, da izstop grofa Aladarja Zichyja in s tem ločitev ljudske stranke od koalicije še ni sklenjena star. Zichy celo ob-soja tozadevno agitacijo. Ljudska stranka je namreč sklenila s krono dogovor, ki se mora najprej izvršiti.

Sestanek med Aehrenthalom in Tittonijem.

Dunaj, 25. avgusta. O sestanku med avstrijskim in italijanskim mini-strom zunanjih del na Severniku je izišlo sledeče uradno poročilo: Sesta-nek med Tittonijem in baronom Aehrenthalom je potrdil v Desiu dognani program. Pokazalo pa se je tudi, da vlada med obema državama tako glede najnovejše akcije za ju-stično reformo v Macedoniji kakor sploh glede vseh balkanskih vprašanj popolno sporazumljenje.

Veleizdaja v Črni gori.

Cetinje, 25. avgusta. Zaradi velikosrbske propagande so v pre-iskavi tudi nekateri člani razpuščene črnogorske skupščine. Dva bivša po-slanca sta zbežala v Srbijo.

Strahovlada na Bolgar-skem.

Sofija, 25. avgusta. Vlada je razpustila zvezo učiteljskih društev ter zaplenila arhive in blagajno. Pre-prečiti je namreč hotela, da bi mo-gobrojni odpuščeni učitelji v svojem boju proti vladi ne dobivali podpor. Toda vlada se je urezala, zakaj glavni zvezni zaklad, kakih 300.000 frankov, se je pravočasno naložil v banke na imena raznih učiteljskih prijateljev.

Dogodki na Ruskem.

Varšava, 25. avgusta. Sedem neznanih mož je napadlo nadzornika varšavsko-dunajske železnice Kob-zakovskega z revolverji ter ga ustrelili.

Petrograd, 25. avgusta. Volitve v duno se bodo vršile v Petro-gradu in Moskvi dne 28. oktobra t. l. Osrednji odbor delavskih skupin sklene volilne karteze z vsemi opozi-cijskimi strankami, le s stranko ljud-ske svobode ne.

Odesa, 25. avgusta. Slučajno je prišel policiji v roke mornar Matu-šenko, ki je vodil puntarje na vojni ladji »Potemkin« ter je ustrelil po-veljnika Galikova. Dobili so pri njem ponarejen potni list, mnogo denarja in orožja. Prišel je iz Ame-rike, da bi agital med mornarji.

Socialistični kongres v Stuttgartu.

Berolin, 25. avgusta. Mirno pričetni mednarodni socialistični kon-gres se je zaključil z vrisčem, ker so se čutili angleški delegatje prikraj-šani v svobodi govora. (Tedaj niti na takih shodih ne vlada tista svoboda, ki jo sicer mednarodni so-cializem povsod zahteva!) V svojem zaključnem govoru je rekel predse-dnik Singer, da je kongres dokazal, da meščanska družba ne bo nikoli gotova s socialno demokracijo. Pro-

letarijat koraka naprej, dokler ne spremi meščanske družbe k pogrebu. — Prihodnji kongres bo v Kodanju.

Punt v Maroku.

Pariz, 25. avgusta. Oddelek francoskega vojaštva je preiskaval bližnje gorovje pri Casablanci. Pri tem je Francoze obkolila sovražni-kova kavalerija ter začela streljati na Francoze. Francozi so odgovorili s topovi ter pregurali sovražnika. Stot-nik in šest francoskih vojakov je bilo ranjenih.

London, 25. avgusta. Tudi sod-niki v raznih maroških pokrajinah so slovesno proglasili Mulej Hafida za sultana, ki si je že sestavil svoj dvor. Za rezidenco si je izbral Fes. Svojega brata, dosedanjega sultana, ima baje ujetega.

Danes zapuste vse evropske ko-lonije Fes ter odidejo v Lasaš, od-koder jih odpelje vojna ladja v Ev-ro-po.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. avgusta.

— **Blamirani klerikalei.** Kranj-ski deželni zbor ne bo sklican. Kle-rikalna nemška večina hoče namreč, naj tudi sedanja vlada predloži tako volilno reformo, kakor jo je pred-ložila Gautscheva vlada. Namreč vo-lilno reformo, ki naj da klerikalcem deset novih mandatov, ki naj 53 ve-leposestnikom zagotovi deset poslancev, mesta pa potisne pod oblast kmečkih vasi. Ko je bil Gautsch na krmilu, so klerikalei to dosegli in narodno-napredna stranka je morala seči po najskrajnejšem sredstvu, morala je začeti obstrukcijo, da je ta atentat preprečila. Tudi zdaj so klerikalei prosili, moledevali in pritiskali, da bi vlada sklicala deželni zbor in pred-ložila zopet tako volilno reformo. Na-meravali so napeti vse sile, da bi jo spravili pod streho. Zeleli so bolj kot si žele večnega izveličanja, da bi se volilna reforma dognala pred no-vimi volitvami, da bi se nove volitve že vršile po novem volilnem redu. Toda vse je bilo zaman, vse moleodovanje, vse prošnje, vse pri-tiskanje. Take volilne reforme, kakor jo hoče klerikalno-nemška večina, ni vlada ho-tela predložiti, vedoč, da ne bo zmagala z njo, da jo bo na-rodno-napredna stranka pre-prečila, za drugačno volilno reformo pa klerikalcev ni mogla dobiti. Tako se je zgodilo, da so se klerikalci dvakrat blamirali. Vlada ni sklicala dež. zbora in neče vol. reforme, kakršno hoče klerikalno-nemška večina. To so dejstva, ki jih ve vsakdo. Vlada je bila in je tudi še pripravljena, sklicati deželni zbor, a samo zato, da reši gos-podarska vprašanja, v prvi vrsti osušenje ljubljanskega barja. V ta namen je bila že spom-ladi pripravljena sklicati dež. zbor, a klerikalci so to preprečili. Zahtevali so, da se mora dež. zbor predvsem baviti z volilno re-formo — drugače tudi ne puste razprave o osušenju barja. Vo-lilno reformo ali pa nič, so rekli kle-rikalei in raje onemogočili deželno-zborsko zasedanje, kakor da bi bil dež. zbor rešil samo gospodarske za-deve in pred vsemi osušenje barja. Priči tega sta, kakor smo že rekli, dež. predsednik Schwarz in dež. glavar pl. Detela. Razložili smo to še enkrat, ker skušajo klerikalni sle-parji to utajiti, kakor priča sobotni »Slovenec«. A ne pojde. Ostane jim blamaža, ki so jo doživel s tem, da so zahtevali sklicanje dež. zbora v svrhu, da reši volilno reformo in ostane jim užgan pečat, da so onemogočili rešitev gospo-darskih vprašanj in zlasti osušenja barja, ker so se upri zahtevi, naj bi se sklical dež. zbor samo v svrhu rešitve gospo-darskih zadev. Rekli so: Dež. zbor sme samo zborovati, če najprej reši volilne reforme in se blami-rali sebe, deželo pa oško-dovali.

— **Za deželnozbornske volitve se liberalci že pripravljajo** javka gla-silo naših brezdomincev z vidnim strahom in ve celo že imena kandida-tov za nekatere okraje. Strah ima pač velike oči in v strahu se zdi ča-sih človeku, da sliši celo travo rasti. Nam je prav žal, da »Slovenec« vesti ne moremo potrditi. Ko bi se li-beralci le res že pripravljali! »Slo-venec« strah bi jim lahko pričal, da klerikalci le niso tako gotovi svoje zmage tako, kakor se delajo, da se bo-je in da bi se z resnično najodločnej-šo agitacijo le dalo doseči lepih uspe-hov. Ljudstvo se je že precej naveli-čalo dolgoletnega klerikalnega sle-parjenja, treba je ljudstvo le vzbu-diti in zašumelo bo po deželi, da bo veselje.

— **Ljubljanski škof** je šel na ka-toliški shod v Würzburg. Nemški li-sti so zaradi tega jezni, češ, da je strasten sovražnik Nemcev. »Slove-

nec« to odločno zavrača. Veseli nas, da moremo enkrat prav dati temu nečednemu listu. Naj sicer »Slove-nec« tudi vedno laže, to pot je govo-ril resnico. Jeglič ni sovražnik Nem-cev. Kar je bilo na Kočevskem slo-venskih duhovnikov — vse je sprav-il proč, ker so to zahtevali njegovi iskreni zavazniki proćodrimovci. V ljubljanski stolni cerkvi vzdržuje nemške pridige in bi jih za ves svet ne odpravil. Nasprotno. Se za pomno-žitev skrbi z nemškimi pridigami pri šmarnicah in z nemškimi misijoni. Kar je le mogoče, stori vse, da bi se Nemcem prikupil, zdaj ga pa nem-ški listi napadajo. Nehvaležnost je pač plačilo sveta!

— **Ljubljanski nihilisti.** Pod tem naslovom priobčue včerajšnja »Edinost« članek, iz katerega posne-mamo: »Vsi pravi narodnjaki vedo centi slovensko trdnjavo ljubljansko, ki ji zapoveduje Ivan Hribar — samo klerikalni listi, med njimi posebno »Slovenec«, napadajo Hribarja že leta in leta na najpodlejši način. List nosi ime »Slovenec«, pa Slovenec ni, am-pak moral bi se nazivati pravzaprav »Nihilist«, ker se trudi na vso moč, da bi pregnal župana Hribarja z žu-panskega sedeža ter da bi zasedel njegovo mesto kak fanatičen klerika-lec, kateremu bi bila prva skrb ul-tramontanstvo in le mimogrede bla-gostanje ljubljanskega mesta, najzadnja in deveta briga pa bi mu bil sloven-ski značaj Ljubljane... Samo za vladanje se gre klerikalcem, drugo jim je Hekuba. Pisava »Slovenec« je zadnje čase tako nizkotna, ostdna in podla, da se moraš čuditi, kako morejo katoliški duhovniki tako pisati. Kajti duhovnik je »Slovenec« glavni urednik, namreč papežev ko-mornik in poslanec Žitnik; duhovnik je poglavitni sodrtnik, »svetega pisma« doktor in stolni vikar doktor Lampe; duhovniki so po večini »Slo-venčevi« sotrudniki. In tak cerkve-no-političen list, ki ga ljubljanski škof toplo priporoča kakor katoliški list, piše skrajno nesramno in razaljavio o županu Hribarju — menda samo za to, ker je župan odličen narodnjak. Zares »Slovenčevi« uredniki so niji-listi in ciniki, kakršnih ne najdeš nikjer drugje v Avstriji! Ker Ljub-ljane niso mogli dobiti v pest pri državnozbornskih volitvah in ker je bil baš župan Hribar izvoljen za po-slanca, zato pljujejo po njem! To je bratovstvo! Vi tržaški Slovenci ta-kega grdega postopanja gotovo ne razumete in ne more ga razumevati normalen človek. Ali resnica je, da ni na vsem Slovenskem takih ljudi, kakor so ljubljanski nihilisti s svojim organom, takozvanim »Slovenec«.

— **Poslanec M. Mandić in »Slovenec«.** Poslanec Matko Man-dić je imel 4. t. m. shode v Jelša-nah in Podgrajah v Istri, na katerih je govoril o političnem položaju in o dogodkih v parlamentu. O teh shodih je priobčil poročilo tudi »Slovenec« in sicer tako tendenciozno in zlobno zavito, da se je čutil posl. Mandić poklicanega spregovoriti in zavrniti »Slovenec« zavijanja. V zadnji številki »Naše Sloge« priobčue Man-dić članek pod naslovom »Za istinino pravo« in našteva po vrsti vse laži, ki jih je »Slovenec« zagrešil v imeno-vanem poročilu. Med drugim pravi Mandić tudi to-le: »Kar se tiče dopisnikov (»Slovenčev«) trditve, da sem baje jaz rekel, »da smo mi pri-vezali Hribarja tako čvrsto v našem klubu, da nam ne more škodovati na nobeden način niti v narodnem, niti v verskem oziru; on je nam zagoto-vil, da se ne bo nikdar protivil klub-skim krščanskim načelom.« To mi je popraviti v toliko, da tega jaz ni-sem nikdar rekel niti niti mogel ra-di, ker bi bil vedé in hoté la-gal, ko mi je vendar bilo znano, da so poslanci Hribar, Ježovnik, Roblek in Strekelj prostovoljno sestavili in podpisali svojo izjavo o verskih vprašanjih.« S tem je škofov list zopet postavljen na laž in posla-nec Mandić mu je sam zalučil v obraz očitanje, da mu je naravnost podtaknil besede, iz katerih je koval političen kapital proti Hribarju. Se je pač znova izkazalo, da se »Slove-nec« zlaže dvakrat, čim odpre usta enkrat.

— **Se ena trobojnica.** Iz Trsta se nam poroča: Dne 25. t. m. smo imeli v Trstu zopet eno onih slavnosti, ob katerih sestevamo svoje moči in se zavedamo svoje sile. Vsaka javna manifestacija tržaškega Slovenstva je za nas presenečenje, ker dokazuje, da nas je več nego si navadno mislimo. Včeraj, 25. t. m. je bilo razviteje zastave pev. društva »Ilirija« iz Sv. Jakoba pri Trstu in njenega krsta se je udeležilo 26 narodnih društev iz Trsta, z Goriškega in, kralj med njimi, »Slavec« iz Ljubljane. Ob poluenajstih zjutraj je čakala velikanska množica, nad 5000 ljudi, z društvenimi zastavami in godbo na prihod milih gostov iz Ljubljane. Nepopisno je bilo navdušenje, ko so se prikazali na peronu kolodvoru ljubljanski »Slavo«. — Od kolodvora se je pomikala množica

v slavnostnem sprevedu, ki je vedno bolj naraščal, po mestnih ulicah do Sv. Jakoba. Našim iredentovcem je bila ona impozantna množica, one ponosno plapolajoče trobojnice, ona slovenska godba in neprestani življenjski seveda trn v peti. V ozki ulici Maddonina je neka petdesetglava banda Mazzinijancev zaprla sprevedu pot in se zdvijalo vrgla na predstražo spreveda, na uboge godce, hoteč izrjavati prvo trobojnico. Nastala je velika zmešnjava. En godec je bil ranjen, lahouchi so bili nakleščeni, kakor so zaslužili, pet jih je bilo odvedenih v zapore, drugi so jo pobrisali. Po matineju v Sv. Jakobu je bil zopet slavnostni spreved od Sv. Jakoba po mestu v Sv. Ivan. Eden najlepših sprevedov, ki smo jih kdaj videli. Velika množica je tvorila dolgemu sprevedu širok špalir. Vsega skupaj nad 10.000 ljudi. Ljubljance je množica navdušeno pozdravljala in obnavljala s cveticami. V prostorih svetoivanskega Narodnega Doma se je vršilo slavnostno razvite zastave društva "Ilirije", najmlajše trobojnice, simbola našega narodnega življenja. Med tem ko vam pišem, razvijajo razna pevška društva svoj program. Animiranost je velika. Slavljenci so Ljubljance.

Imenovanja v sodni pisarniški službi. C. kr. nadsodišč v Gradcu je imenoval sodne kanceliste gosp. Konrada Breznika v Celju, gosp. Josipa Bogoviča v Gorju, Radgona in gosp. Franceta Magdiča v Škofji Loki za pisarniške oficiale v X. plač. razredu, vse na dosedanjih službenih mestih.

Učiteljska vest. Okrajni šolski svet v Kranju je imenoval za provizoričnega učitelja in vodjo šole v Predoslju abs. učiteljskega kandidata Frana Jocića.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani razpisuje na svojih šolah v Trstu dve novi provizorični učiteljski mesti, ki jih je nastopiti pričelkom prihodnjega šolskega leta. Prošnje opremljene z dokazili o starosti, prebitih študijah in izpitih naj se vložijo do konca t. m. pri družbinem vodstvu v Ljubljani.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja tem potom, da so se novi nabiralniki pri narodni trdki že naročili; kakor hitro jih družba dobi, bo slavno občinstvo potom časopisov obvestila. Obenem prosijo one, ki imajo nabiralnike, da nabrane vsote družbinemu vodstvu dopošljejo ter omenijo, da so zneski iz družbinih nabiralnikov nabrani.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da je družbino blagajništvo pri poštno-čerkovnem prometu. Vsled tega prosi, da blagajniški podružnici, narodnih društev i. dr. pošljajo svoje nabrane zneske po poštno-čerk. položnicah. Položnice se dobe v družbinem pisarni. Kdor jih še nima, naj jih naroči, dobi jih s povratno pošto.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prosi vse slavne podružnice, sokolska, pevška in druga narodna društva, da blagovolijo meseca septembra, ali sploh v jesenskem času napraviti kako malo veselico, igro, tombolo ali kaj drugega v prid družbe. Vsak znesek bode družba z radostjo sprejela, kajti izdatkov je vedno več, skrbeti je treba, da bo vedno dovolj noveev na razpolago. Rodoljubi, kvišku nara!

Poziv na narodne trgovce! Slov. akad. fer. društvo "Prosveta" je založilo tablice z napisom: Slovenskemu občinstvu osobito sl. dijaštvu priporoča to narodno firmo — Slovensko akad. fer. društvo "Prosveta". Te tablice se bodo oddajale le oddelčno narodnim trgovcem, da jih razporežajo v svojih izložbah. Prosimo slovenske trgovce, zlasti one v Ljubljani, da si v lastnem interesu naroče pri podpisanim odboru tako tablico, ki je tudi dobra reklama za dotično trgovino. — Odbor "Prosvete".

Umrli je v soboto 24. t. m. go. spa Marija Raičeva, vdova l. 1888. umrlega profesorja Antona Raiča, znanega slovenskega pisatelja in jezikoslovca. Blag ji spomin!

Na II. državni gimnaziji se prične letos šolsko leto 1. okt. in sicer zaradi tega, ker novo šolsko poslopje vsled mizarskega štrajka ne bo prej pripravljeno in opremljeno.

Komarjev semenj. Pevsko društvo "Ljubljanski Zvon" je priredilo včeraj popoldne na Koslerjevem vrtu ob krasnem vremenu in obilem posetu dobro uspešno veselico "Komarjev semenj". Zvonovega petja nam menda ni treba hvaliti, ker se hvali samo, tudi Društveni godbi gre vse priznati. Mladina se je z radostjo lotila plesa, skrbjeno je bilo pa tudi za zabavo otrokom. Srečke za lepe dobrote so se prav dobro razpečevale. Omeniti nam je še, da je bil prav dobro zastopan nežni spol in da za plesalke ni bila trda. "Zvon" je z lepo uspešno prireditvijo lahko zadovoljen in naj le kmalu priredi še kaj podobnega.

Vztrajen kolesar. Angel Stamboljev, turist in odlični čla "Bolgarske zveze velocipedistov" iz Sofije, se je mudil na svojem potu v domovino v soboto nekaj časa v Ljubljani. Dne 2. junija t. l. je odpotoval iz bolgarske prestolnice na kolesu ter krenil preko Bukarešte, Dunaja, Frankobroda ob Meni, Bruslja v svetovno mesto London. Za pot v domovino si je izbral črto preko Pariza, Ženeve, Benetk, Trsta, Ljubljane, Zagreba in Belgrada v Sofijo, kar točno izkazuje uradna potrdila teh in drugih mest v njegovi beležnici. Njegov tovariš, Dimo Zajmov, s katerim je nameraval prevoziti to velikansko pot, je zaostal v Ženevi, ker ni hotel dalje radi slabega vremena. Angel Stamboljev je vitek a krepke mlad moč; služil je v bolgarski mornarici na Donavi in govoril lepo, čisto bolgarsko, da ga vsak Slovenec prav lahko ume. Po kratkem odpočitku se je odpeljal, čil in čvrst, preko Novega mesta proti daljni svoji domovini. ke—

Utopljenec. Dognalo se je, da je v petek v Dolu ob Savi najdeni utopljenec identičen z Jakobom Kogovškom, šele izučenim ključavničarskim pomočnikom iz Dravlj št. 72. Pred kakimi štirimi dnevi se je odpeljal od doma s kolesom na izprehod, s katerega pa se ni več vrnil. Na kak način se je ponesrečil, se ne ve.

V Št. Jakobu ob Savi in okolici je iznenadil due 24. t. m. okoli pol dveh popoldne plat zvonas Pšate ljudstvo s svojimi žalostnimi glasovi. Pogorela so v Bišah Francu Merčun vsa gospodarska poslopja, t. j. hiša, hlev, svinjak, pod, dve šupi in kozolec. Naroda je privrelo v vseh strani hipoma v obilici in tudi vrlo delujoče gasilno društvo v Dolu je postavilo v pol ure svoj pododdelek z brizgalno iz Beričevega pod načelstvom občeznano poštovnega g. Ivana Pirnata od tam na lice mesta. Le temu hitremu nastopu se je zahvaliti, da se požar ni razširil čez bližnjo Pšato, proti kateri je zavel veter, drveč seboj dim in utrinek, ki bi bili lahko postali usodopolni za prijazno Pšato. Tako pa se je ogenj omejel le na goreče objekte, ki so bili vsi s slamo kriti in večinoma leseni. Človeške žrtve ni bilo, živina se je tudi rešila vsa, pač pa je pogorelo mnogo žita, vse seno in slama ter detelja s premmnogim orodjem in posodjem vred. Fran Merčun iz Biš št. 13 je priden in varčen gospodar, zato ga je tolo priporočati v blagohotno podporo, ker je bil zavarovan za le mali znesek, škoda pa ima več tisočev kron. Kako je nastala ta elementarna nezgoda, se ne ve.

Ljudska in dijaška kuhinja v Idriji se snije. Za njo je bila v Idriji že davno nujna potreba. Osnovni se je pripravljali odbor pod predsedstvom c. kr. rud. nadsvetnika J. Billeka, ki si je nadel nalogo izvršiti vsa predpripravna dela. So seboj hoče izposlovati potrebno podporo od poljedelskega ministrstva, ki je za to človekoljubno napravo zelo zavzeto. Ljudska kuhinja, dobro in prav urejena, bo idrijskemu prebivalstvu v sedanjih časih vseobče draginje dobro došla, zato je to misel z veseljem pozdraviti in želeli, da se čim preje uresniči.

Nadučiteljsko mesto na Zidanem mostu. S štajerskega Posavja se nam piše: Nadučiteljsko mesto na Zidanem mostu ob Juž. žel. po rajnkem Blažu Kropcu je bilo pred nedavnim razpisano. Kakor smo slišali od kompetentne strani, je krajni šolski svet na Zidanem mostu radi namješčenja te službe tozadevno imel že sejo ter predlagal na prvem mestu znanega nemčurja Čmereška, sedaj učitelja pri Sv. Duhu v Ločah pri Konjicah. Ta možicelj se je po slovenskih časopisih že dosti ožigosel in njegove "vrline" so že proslule. Zdaj naj pa postane tako "kapaciteta" vodja na tako eminentno važni šoli, kot je ona na Zidanem mostu! Ne, to ne more in ne sme biti! Kompetentov, vrlo kvalifikovanih ter tudi po službenih letih starejših od Čmereška za voditeljsko mesto na Zidanem mostu je bilo dovolj. Upamo, da okrajni in deželni šolski svet tu ne bodeta upoštevala strankarstva, marveč le istinito strokovno sposobnost in vrednost! Činitelje pa, katerim gre ob takih prilikah skrb, da se postopa pravično, opozorimo s temi vrsticami, da store svojo dolžnost.

Se enkrat poštni pečat v Dobrni pri Celju. Iz vojniške okolice se nam piše: V "Slov. Gosp." z dne 22. avgusta t. l. nekdo reaguje na notico "Slov. Nar." glede samonemškega poštnega pečata: "Neuhaus bei Cilli" ter pravi: "Nas že več let boli ta napis; občina, župni in šolski urad so že prosili za pravičen pečat, pa — zaman." Aha! S tem je dokazano, da je dopisnik "Slov. Nar." prav imel, ker dobrniškim matadorjem v tej zadevi ni priznal potrebne energije. Ob taki priliki je treba neutrudno nastopati! Spekla jih je vaša notica vendar! A zdaj se obračajo do drž. poslanca Robleka,

čes, on naj zbrise ta madež. Roblek je kriv, da se v Dobrni še vedno šopiri samonemški napis na poštnem pečatu! Kdor zna, pa zna. "Sitacuis ses, philosophus mansisses." Ta izrek ste zabrusili dopisniku "Slov. Nar." v obraz. A dejstva kažejo, da ste si ga napisali samim sebi!

Iz Slovenjega Grada. Tukajšnji Slovenci prirede dne 1. septembra 1907 v "Narodnem domu" večjo veselico, koje čisti prebitek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Na sporedu je petje, šaloigra, šaljiva pošta, ples in enaka razveseljevanja! Natančnejši program priobčimo prihodnjič.

Utonil je v Dravi pri Velikovu vojak 17. polka Stanislav Kotar, doma iz občine Velika Loka pri Novem mestu.

Pevsko društvo "Nabrežina" v Nabrežini je imelo tle dni občni zbor, ki so se ga udeležili člani polnoštevilno. Poročilo o društvenem delovanju in o njega denarnem stanju sta bili odobreni, na kar se je vršila volitev odbora. Soglasno so bili izvoljeni: Za predsednika gosp. Fran Nemec, trgovec; za podpredsednika g. Anton Radovič, za tajnika g. Rado Medič, za arhivarja g. Lambert Perot, za blagajnika g. Andrej Perič, za odbornike pa gg. Silvester Caharija, Tane Ign., Gruden Feliks in Mozetič Anton. Gosp. predsednik je, zahvalivši se za izkazano mu zaupanje priporočal vsem članom trajno in neumorno delovanje, ker je to pogoj za obstanek in procvit društva.

Slovensko gledališče v Trstu. Intenlanco slovenskega gledališča v Trstu je prevzel tajnik "Dramatičnega društva" in uradnik c. kr. koresp. urada g. Jos. Knaflič. Za bodočo sezono sta angaževana bivši režiser "Hrvoja" v Mostaru g. Vebler in njegova soprega. Ker je intendat Knaflič šel na štiritedenski dopust, ga nadomestuje v tem času g. Štoka.

Ujeli so morilca kočijatev v Trstu. Piše se nam: Vendar enkrat! Zopet smemo prosto dihati v Trstu, v tem kriminološkem muzeju par excellence. Policija, ki dosedaj ni ujela nikogar kakor blamaže, je rešila svojo čast. Videl ga je — morilca seveda — včeraj žendarm na postaji v Kozini. Je on? Ni? Vraga! tiralnica govori jasno! Orožnik telegrafira v Trst. Morilec sede v kupe, žendarm za njim. V Trstu približa se dospelemu vlaku impozantni aparat policije. Senzacija med potniki! Morilec, še vedno nič sluteti, stopi iz vlaka. Naenkrat je obdan od policije. Policijski uradnik mu zakliče svoj pretesajoi: "V imenu zakona! A glej šmenta, morilec se legitimira Osupnjenost vsega policijskega aparata. Morilec je bil — naš vrlr dr. Josip Mandič, predsednik "Delavske organizacije!" — Nos policije rase še vedno.

Slovenci v Ameriki. Splošni rudarski štrajk v državi Minesota je poravnal. V ondottih rudnikih dela tudi mnogo Slovencev. — Drevo je ubilo v Lloydellu Janeza Turšiča. Doma je bil v Bezelaku pri Cirknici na Notranjskem.

Konja ukradel. Minuli teden je bil ukraden zidarskemu mojstru g. Gregorju Stanovniku v Rožni dolini konj in oprava (komat). Tat je konja prodal pri tukajšnjem konjskem mesarju, s komatom je pa prišel v neko gostilno na Marije Terezije cest, tam izpil 4 vrčke piva, potem pa, popustivši komat odšel. Policija je do gnala, da je storilec že 22 krat zaradi tatvine kaznovani 28letni epileptik Anton Poznik, rodom iz Zelenke Kaple. Navedenec je bil že v blaznici, je zelo nasilen in nevaren tat in ima prestat pri deželnem sodišču še enoleten zapor, vsled česar je preganjan v policijski tiralnici. Klati se po ljubljanski okolici, posebno mu ugajajo Glince.

Tatvina. Na Poljanski cesti št. 34 je bila ukradena Ivanu Avsecu vrtnarskemu pomočniku iz nezaklenjene omare srebrna ura z nikljasto verižico, vredno 13 K in črna denarnica z vsoto 1 K 60 h. Tat je vlomil še v drugo omaro, a ni iz nje ničesar ukradel.

Izgubljene in najdene reči. Hlapec Matija Znidarič je izgubil denarnico, v kateri je imel 5 K denarja. — Posestnica Marija Nečimerjeva je izgubila v žepnem robu zavit vozni listek od Ljubljane do Rudolfovega in 3 K denarja. — Zasebnica g. Franciška Schwedtova je izgubila zavitek svilnatih čipk v vrednosti 16 do 20 K. — Perica Apolonia Abrova je izgubila denarnico, v kateri je imela do 22 K denarja. — Na južnem kolodvoru so bili izgubljeni oziroma najdeni 4 dežniki, dve beli ženski jopici, nekaj moškega perila lesen kovčeg s perilom in moško ogrinjalo. — Železniški čuvaj v p. Andrej Randl je našel pozlačen ščipalnik in ga oddal na magistratu.

Drobne vesti. Župan dr. Lueger se je pripeljal iz toplice

tako slab na Dunaj, da so ga morali z vlaka nesti na voz.

Rodbinska drama. V Vel. Bečkereku je žena železničarja Hamana obesila svoje tri otroke, nato pa še sebe, ker je ponaredila več menie na ime moža in sorodnikov.

Nemški prestolonaslednik pride čez zimov v cesarjev grad "Ahilejon" na otoku Korfu. Spomladi pride na otok cesar.

Premog se podraži na Dunaju 1. septembrom za 11 h.

Dva samomora. V Hamburgu sta se zastrupila gledališčni režiser Waldemar, ki je bil tudi dramsitični pisatelj in neka švedska pevka.

Eksplodzija raket. Ko so te dni peljali skozi italijansko vas Capurzo voz raket, so se rakete razpočile, vsled česar so bile štiri osebe ubite, deset jih je bilo ranjenih. Bližnje hiše so močno poškodovane.

Kap je z a dela v Chlumu na Češkem profesorja češkega vseučilišča v Pragi dr. Stupeckega.

Nočne sodnje. Za banko, k je odprta noč in dan, je prišla v Ameriki na vrsto sodnja, ki deluje tudi ponoči. Izkazala se je kot dobra naprava. Kdor se v New Yorku pregreši ponoči, ga peljejo pred sodnika, ki ga takoj obsodi ali oprosti. Na ta način so izgubili svoj "bizmus" tisti, ki so živeli ob tem, da so dajali varščine za razne lahkomišelnne ženske. Seveda so dobile potem desetkrat povrnjeno.

Živa svetilka. Njujorška policija posebno strogo pazi, ako ima vsak kolesar ponoči predpisano svetilko. Nedavno se je vračal v mesto biciklist Hatch, ki je pozabil svetilko doma. Iz zadrege si je pomagal na sledeči način: Pri sebi je imel polittersko steklenico. Brž je naložil kakih 10 do 12 kresnic, jih zaprl v steklenico ter jo pritrdil na mesto svetilke. In stražnik je priznal veljavo tej originalni svetilki ter pustil kolesarja pasirati.

Siamsko posredovanje za ženitbe. V Siamu se vsaka ženska na lastno željo vpiše v poseben imenik, ako je dosegla gotovo starost, ne da bi bila dobila moža. Tako registrirana dekleta so pod posebnim varstvom vladarja, ki je prevzel nalogo, da jim preskrbi moža. Pri tem ženitnem posredovanju se seveda postopoma sumarično. Siamci, ki zakrivijo kak prestopke, se ne obsodijo le v ječo ali v globo, temuč morajo prevzeti tudi eno teh šahovih varovank. Ako je njihov prestopke majhen, tedaj si smejo vsaj še izbirati. Ako pa ima hušji zločin na vesti, mora se poročiti s tisto, ki se mu nakaže. In navadno se takemu izbere najgrša in najprejrljivejša. Temu modremu sistemu se imajo Siamčanke zahvaliti, da ima tudi najgrša med njimi vedno upanje, da mora prej ali slej vendar še dobiti moža.

Moralna policija. Kakor iz do brega srednjega veka se čita policijska naredba, ki jo je prinesel nedavno uradni razglas za švicarski okraj Frutigen (Kanton Bern) ter se glasi: "Dekleta iz Kanderske doline! Pazite se skrbno v tej nevarni dobi! Edina zgrešitev vas lahko pokoplje za celo življenje v nesrečo ter provzroči vašim rodbinam velike srčne bridkosti! Stokrat laglje je, se nesreči vnaprej izogniti, kakor pa poravnati škodo. Krajevna policijska oblast ima dolžnost, da po svojih močeh zabrani javno pohujšanje. Zato bo nastopala v potrebi najstrožje z vsemi zakonitimi sredstvi. Ženske, ki s tujimi elementi plešejo, pijejo ali se sprehajajo, bodo policijski organi prišli in brez ozirov izročili pristojni oblasti, da jih kaznuje."

Kapucina so slekli. V Pizi je neki kapucin hodil po hišah, kjer prebivajo delavci, in je pobiral milodare. Trudil se je mnogo, a dosegel malo, zakaj Italijani so vsled razkritih samostanskih škandalov silno razkačeni na duhovnike. Brezuspeshnost trkanja in neprijaznost ljudi je kapucina razjezila tako, da je začel ljudi zmerjati. Moral je biti že jako hude krvi, da je celo ženske razdražil. Ženske so ga napadle in mu slekle kuto, potem pa ga — v srajci in spodnjih hlačah — pognale iz hiše. Ob kričanju spremljajočih ga otrok je moč pobegniti v samostan.

Grozna vročina. Dne 30. julija je v Teksasu vladala tako grozna vročina, kot jo niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Termometer je kazal na solnce 179 stopinj in v senci 117. Vročina se je razprostirala v okolici 3 milje. V ozračju je vladala omotna sopara. Desetina ljudi je bilo od vročine omamljenih. En sam mož je izgubil 35 glav živine. Tako grozne vročine niti najstarejši ljudje ne pomnijo.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Tatica iz navade. Helena Kr vina iz Polhovega Grada je pre-

stala 14. junija t. l. svojo kazen 3 leta težke ječe v Begunjah zaradi hudodelstva tatvine. Zaradi enakega delikta je bila vsega skupaj devetkrat kaznovana, kar je pa ni spametovalo. Deset dni po prestani kazni je vstopila pri nadučitelju Rusu na Bledu v službo, a ni ji dala žilica miru, da je takoj začela izmikati kar ji je ravno pod roke prišlo. Vzela je svoji gospodinj, kakor tudi drugim v isti hiši bivajočim strankam razne drobnarije, katerih vrednost znaša le 20 K 99 v. Obdolženka brez male izjeme vse to priznava.

Porotniki so na njim stavljeno vprašanje, če je Heleni Krvini krasti v navado prišlo, odgovorili enoglasno z »da«, na kar jo je sodni dvor — na 5 let težke ječe poostrene z enim postom in trdim ležiščem na mesec obsodil. Po prestani kazni se bo stavila pod policijsko nadzorstvo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Jesenice, 26. avgusta. Tu sem se je pripeljal saski kralj. Na potu je v Bohinj, od koder gre na Triglav. Te dni bode lovil pri grofu Khevenhüllerju.

Trst, 26. avgusta. Včeraj so slovenska društva priredila spreved po mestu. Lahki spreved napadli in prišlo je do pretepa. Italijanom se je posrečilo spreved razbiti, na kar so priredili Lahki protidemonstracijo. Policija je demonstrante razgnala in aretirala 40 Lahov. Zvečer je okoli 200 Slovencev šlo po mestu v »Narodni dom«. Italijani so jih napadli, vendar se je policiji posrečilo, zabraniti pretep. Policija je aretovala 11 Lahov.

Trst, 26. avgusta. Pri včerajšnjem napadu Italijanov na udeležnike spreveda slovenskih društev je bilo aretiranih vsega skupaj kakih 40 Italijanov. Osem jih je že policija obsodila na zapor od enega do petih dni, štiri pa je izročila sodišču. Današnji »Piccolo« prijavlja nesramno zlagano poročilo o tem dogodku.

Würzburg, 26. avgusta. Na katoliški shod je prišlo kakih 3000 oseb. Včerajšnjega spreveda so se udeležili zastopniki 290 klerikalnih delavskih društev. Veliko senzacijo je provzročilo dejstvo, da so izstopili iz lokalnega odbora za kat. shod skoro vsi vseučiliški profesorji, tudi duhovniki, med njimi tako notorični klerikalei, kakor Merkle, dr. Hahn in dr. Kiefl, baje zato ker hoče ljubljanski škof Jeglič govoriti o Schellu, ki je bil profesor bogoslovja v Würzburgu in na čigar strani stoje vsi teologi tukajšnje univerze.

Gradec, 26. avgusta. Pogodba o kartelu štajerskih, koroških, kranskih, primorskih in nižjeavstrijskih pivovarn je bila danes podpisana. Pogodba velja za tri leta.

Isi, 26. avgusta. Cesar je včeraj ob 11. sprejel v posebni avdijenci italijanskega ministra Tittonija. Avdijenca je trajala ¾ ure. Cesar je govoril z ministrom italijansko in francosko.

Isi, 26. avgusta. Mnogo se je opazilo, da minister Tittoni pri avdijenci ni bil v fraku. Cesar mu je iz posebne naklonjenosti dovolil, da mu ni bilo treba priti v avdijenco v fraku.

Isi, 26. avgusta. Minister Tittoni se je v avdijenci razgovarjal s cesarjem, kakor se govori, o protiklerikalnem gibanju na Italijanskem in o vprašanju poseta kakšnega cesarskega princa v Rimu.

Rim, 26. avgusta. Včeraj je dospel semkaj japonski admiral Ijuin s svojimi častniki. Ijuin je posetil ministra Mirabella in se razgovarjal z njim več nego eno uro. Popoldne so si ogledali mesto, zvečer so pa odpotovali v Turin, da se v Racconigi poklonijo kralju.

Madrid, 26. avgusta. Španska vlada je dobila brzojavno obvestilo iz Feza, da je Mulej Hafid z veliko vojsko na potu proti Casablanci.

Bordeaux, 26. avgusta. Včeraj je pri Contraux trčil ekspresni vlak Bordeaux-Pariz v tovorni vlak, ki se mu je pripeljal nasproti. Ubilih je bilo 11 oseb, 22 pa težko ranjenih.

Tokio, 26. avgusta. Iz osrednje Japonske poročajo, da je vsled velikanske povodni vsa pokrajina pod vodo. Več vasi je popolnoma uničenih, na stotine ljudi je utonilo.

Če so otroci podvrženi driski, se lahko kakoj pomaga. Treba je samo namesto na vodi na mleku skuhati otroško moko "Kufeko" in posledica tega je, da postane prebavljanje pravilno in nadaljnji razvoj otroka popolnoma povoljen. "Kufeko" je najboljša hrana, zabranjuje in odstranjuje hitro in gotovo, kakor nobena druga reč, bruhanje, drisko, črevesni katar itd. "Der Stugling", jako počuna knjiga, dobiš je brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufeko, Dunaj l.

Zahvala.

Vsem onim prijateljem, ki so ob času bolezni mojega rajnega soproga **Fr. Zorca** poslali podporo, zlasti cenj. gg. Simšiču, Pogorelcu, Čopu in g. Fencu, ki so delovali na to, bodi izrečena najtoplejša zahvala. 2849

V Višnji gori, dne 24. avgusta 1907.

Antonija Zorec.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditne banke v Ljubljani.
Uradni kurzi dun. borze 26. avgusta 1907.

Meni	Denar	Blag
4 1/2 % majska renta	96 05	96 25
4 1/2 % srebrna renta	97 45	96 65
4 1/2 % avstr. krona renta	114 70	114 9
4 1/2 % zlata	92 05	92 25
4 1/2 % ogrska krona renta	109 30	109 50
4 1/2 % posojilo dež. Kranjske	98 60	98 30
4 1/2 % posojilo mesta Split	104 50	102
4 1/2 % bos. herc. železniško posojilo 1902	99 25	98 25
4 1/2 % češka dež. banka k. o. z. o.	95 10	96
4 1/2 % zast. pisma gal. dež. hipotekne banke	99	100
4 1/2 % pest. kom. k. o. z. 10 % pr.	102	103
4 1/2 % zast. pisma Innerst. hranilnice	98	99
4 1/2 % zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	98	99
4 1/2 % z. pis. ogr. hip. ban.	99 25	100 25
4 1/2 % obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	98 50	99 50
4 1/2 % obl. češke ind. banke	99 75	100 75
4 1/2 % prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	
4 1/2 % prior. dolenskih žel.	98 75	99 75
4 1/2 % prior. juž. žel. kup. 10 %	294 25	296 25
4 1/2 % avstr. pos. za žel. p. o.	98 50	99 50
Srečke.		
brečke od l. 1860/1	146	148
od l. 1864	137	141
tizske	187	140
zem. kred. I. emisije	157	163
II.	267 50	273 50
ogr. hip. banke	231	237
srbske a frs. 100	98	103 75
turške	180 75	181 75
Basilika srečke	20 25	20 25
Kreditne	112 50	118 50
inomoške	84	88
Krakovske	90	94
Ljubljanske	87	90 50
Avstr. rdeč. križa	43	45
Ogr.	95 95	97 95
Rudolfove	63	67
Salcburške	85 5	89 50
Dunajske kom.	425 50	431 50
Dezinice.		
južne železnice	152 50	153 50
Državne železnice	639 50	640 50
Avstr.-ogr. bančne deln.	1783	1793
Avstr. kreditne banke	627 75	628 75
Ogrske	733	734
Zivnostenske	240	242
Premogokop v Mostu (Brux)	720	728
Alpinske montan	584 50	585 50
Praške žel. ind. dr.	5272	2582
Rima-Murányi	529 25	534 25
Trboveljske prem. družbe	258	262
Avstr. orožne tovr. družbe	458	462
Češke sladkorne družbe	138	140
Valute.		
C. kr. cekin	11 26	11 39
20 franki	12 17	12 20
20 marke	28 48	28 52
Sovereigns	73 95	74 03
Marke	117 85	117 85
Laški bankovci	95 65	95 69
Rubli	9 53	9 54
Dolarji	4 94	5

Žitne cene v Budimpešti

Dne 26. avgusta 1907.

Žitna	za oktober	za 50 kg	11 53
Pšenica	50	50	9 82
Rž	50	50	6 25
Koruzna	50	50	8 24
Oves	50	50	

Meteorološko poročilo.

avgust	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
21. 9. zv.	736 7	16 8	brezvetrno	oblačno	
22. 9. zv.	38 3	14 1	brezvetrno sk.	oblačn	
23. 9. zv.	38 4	23 7	sl. vzhvz.	del. oblak	
24. 9. zv.	39 3	7 1	sl. szah	jasno	
25. 9. zv.	40 3	19 3	sl. jvzh.	megla	
26. 9. zv.	38 8	25 0	sl. vzhod	jasno	

Srednja predvečernja in včerašnja temperatura: 16 8° in 18 3°; norm.: 17 9° in 17 8°
Padavina v 24 urah 0 0 mm in 0 0 mm.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja povodom prerane smrti našega ljubljanskega brata, bratrance, nečaka odnosno svata, gospoda

Ivana Podkrajška,
trgovskega sodravnika

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za obilno spremstvo k zadnjemu počitku najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo prečastitemu župniku gosp. Vrhovniku za tolažbo med boleznijo, dalje slavnemu trgovskemu društvu „Merkur“ za zadnjo izkazano mu čast ter ganljivi žalostinki.

Vsem torej še enkrat najiskrenejša zahvala.

V Ljubljani, 26. avg. 1907.

2850 **Zalutajoči ostali.**

Prodaja se tako dobro ohranjena

pisalna oprava

pod jako ugodnimi pogoji. 2792-3

Egidij Jeglič, Glince štev. 20.

Salonska garnitura

sestoječa iz zofe, 6 foteljev ter mize, se za 70 gld. prodaja

Pozivlje se sv. Petra cesta št. 97 v pritrilju. 2815-3

Sprejme se za stalno dobro izvežbana

modistka

za Ljubljano. 2745-1

Ponudbe z navedbo dosedanjega poslovanja pod „H. K. 18“, Ljubljana, poste restante.

trgovski pomočnik

vojaščine prost zmožen slovenskega in nemškega jezika, jako dobro izurjen v mešani stroki z letnimi spričevali želi v službo vstopiti s 1. ali 15. sept.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „J. L. 500“ postrestance Travniki. 2789-4

O. Bernatovič

Angleško skladišče oblek

Telefon štev. 132.

Priden zanesljiv

hlapec

za vsako delo z daljšimi spričevali, če mogoče vojaščine prost, se sprejme takoj. Plača 15 gld. mesečno ter vsega prost. 2706-11

Ponudbe na upravnistvo „Sloven. Naroda“ pod „hlapec 223“.

V „Narodni kavarni“

se sprejme

zajtrni

plačilni marker

in donašalec.

2793-3

Med. univ.

dr. I. Geiger

zopet ordinuje.

Prva konjska klavnica

na Ogrskem

pošilja proti povzetju

dobro prekajeno meso

5 kg. 4 krone 10 vin.

poština prosta.

Veliki zavod V. Hamák

Kološvar na Ogrskem. 2751 5

Prodaja

starega materijala.

Pri podiranju starega župnišča pri Sv. Jakobu v Ljubljani in dveh sosednjih hiš v Florjanskih ulicah št. 18 se prodajo okna, vrata, peči, štedilniki, les, portal, leseni in kameniti podboji in železje.

Natančneje se poizve od 8. do 10. ure na licu mesta. 2843 2

Filip Supančič

mestni stavbnik.

Lepo založena in upeljana

špecerijska trgovina

z žganjetotcem se odda takoj pod ugodno ponudbo v najem radi družinskih razmer. Levstek & Mikolič

v Sodražici na Dolenjskem. 2840 2

Laški kurzi

pričnejo letos 2. septembra. Na zabavo se bode poučevala tudi laška trgovska korespondenca. Vpisovanje od 1 do 2 ure popoldan od danes naprej do 30. t. m. pri A. Šibeniku, Čopove ulice št. 10. 2785 4

Gospodična

s trgovskim kurzom, večša stenografija in pisanja na stroju, išče primerne službe. 2419-6

Ponudbe naj se blagovolijo poslati na Alojzija Pogačnika, Miklošičeva cesta št. 6.

Kavarna

„Leon“

V Ljubljani

na Starem trgu št. 30

vsak torek, sredo, četrtek

soboto in nedeljo

34

vso noč odprta.

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

Licitacija konj.

C. kr. državni žrebičarski oddelk št. 3 na Selu pri Ljubljani

v ponedeljek, dne 2. septembra 1907

ob devetih dopoldne

pre navedenem oddelku na Selu

skopljence Maestoso, lipičanec, belec, 14 let

star, 169 cm visok, Neapolitano Cosorora,

lipičanec, rjavec, 7 let, star 162 cm vis., Gidran, arabec, rjavec, 16 let star, 162 cm vis.,

na dražbi oddalo najvišjemu ponudniku proti takojšnjemu plačilu v gotovini.

Poveljstvo c. kr. državnega žrebičarskega oddelka št. 3

na Selu-Ljubljani. 2840

Ces. kr. avstrilske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)

11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straža-Toplice, Rudolfova, Kočevja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Praga, Celovca, Beljaka, Gorice dr. žel., Trsta dr. žel.

Dohod iz Ljubljane dr. kolodvor:

7-28 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

2-05 popoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

7-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

10-50 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano dr. kolodvor:

6-46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjem evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Trgovski pomočnik

špecerijske in železninske stroke, več slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, želi premeniti službo.

Kdo, pove uprav. „Sl. Naroda“. 2851-1

Več spretnih

tesarjev

se sprejme v trajno delo

pri novi tvornici žavle

pri Trstu. 2793-3

Plača 5 kron na dan.

Zelo dobro vpeljana

žganjekuharija

v bližini Ljubljane z mnogo odje-malci se radi rodbinskih razmer takoj ugodno prodaja. Denarja je treba 12.000—20.000 gld. 276 8

Ponudbe pod „Priložnost 224“

na upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Išče se

gozdni čuvaj,

vešč slovenskega jezika, izvežban v vseh gozdnih in kulturnih opravilih in energičen.

Istotam se sprejme

pomožni oskrbnik

pri gospodarstvu,

izvežban v vseh gospodarskih delih, pošten in strog z delavci.

Prosilec naj pošljejo izpričevala in ponudbe na 2798-3

graščinsko oskrbnistvo v Boštanju,

pošta Radna na Kranjskem.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.